

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Een ecologische beoordeling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling omtrent twee percelen naast Tjabbesstreek 41 te Blijham.

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Een ecologische beoordeling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling omtrent twee percelen naast Tjabbesstreek 41 te Blijham.

Blijham, december 2022

In opdracht van:

R.O. Advies

Douwe Bethlehem

Hunzedal 43

9531 GB Borger

Mob.: 06-205 86 302

Email: info@roadvies.nl

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 06-22600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur en veldwerkzaamheden (13 december 2022):

Dhr. Meino Zondervan

Gecontroleerd door:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Omslagfoto: Impressie van het plangebied (vanuit oostelijke hoek).

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
2. Onderzoeksmethodiek	7
3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	7
4. Toetsing gebiedsbescherming	7
4.1 Natura 2000	8
4.2 Natuurnetwerk Nederland	8
5. Toetsing soortenbescherming	9
5.1 Flora	9
5.2 Zoogdieren	9
5.2.1 Vleermuizen	10
5.2.2 Haas	10
5.3 Broedvogels	11
5.3.1 Jaarrond beschermde nesten	11
5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)	11
5.4 Amfibieën en reptielen	11
5.5 Vissen	12
5.6 Ongewervelden	12
6. Toetsing Houtopstanden	12
7. Conclusie flora en fauna quickscan	13
8. Literatuurlijst	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer woont nu op Tjabbesstreek 33 en is voornemens de twee percelen met Kadastrale kaart nummers 1494 en 1495 te kopen ten behoeve van de bouw van een nieuwe woning met meer ruimte voor paarden, naast Tjabbesstreek 41 te Blijham (*figuur 1*). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In opdracht van de initiatiefnemer heeft R.O. Advies aan Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het geplande planvoornemen al dan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Googlemaps

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedsfeer van de ruimtelijke ontwikkeling, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuur zaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied betreft de twee percelen WDE03-I-1494 en 1495 volgens de Kadastrale kaart. De locatie is gelegen aan buurtschap de Tjabbesstreek te Blijham en betreft in de huidige situatie twee onbebouwde percelen aan de zuidoostzijde van nummer 41. De percelen worden als weide/grasland gebruikt voor paarden. Om de percelen staan lage hekwerken. Aan de noordoostzijde loopt een smalle asfaltweg waaraan ruime kavels met woningen/boerderijen zijn gelegen. Aan de noordoostzijde van deze weg is een smalle watergang met daarachter landbouwpercelen. Aan de noordoost- en zuidwestzijde zijn woningen gelegen op ruime kavels met veel bomen. Direct aan de zuidoostzijde een doorgaand fietspad met brug over Veensloot achter perceel 1495 (*figuur 2 tm 5*).

De initiatiefnemer is voornemens de twee percelen te kopen ten behoeve van de bouw van een nieuwe woning met carport, paardenstal en tuinhuis. De percelen bieden meer ruimte voor paarden dan de huidige (woon)locatie op Tjabbesstreek 33. Perceel 1494 blijft in het planvoornemen onbebouwd en is er een paardenbak van 40x20 meter voorgenomen (*figuur 6*).

Figuur 2. Het plangebied bekeken vanuit de westelijke hoek.

Figuur 3. De asfaltweg (Tjabbesstreek) met links het plangebied en rechts een smalle watergang en landbouwgronden.

Figuur 4. Zuidwestzijde van het plangebied met doorgaand fietspad met brug over Veensloot achter perceel 1495.

Figuur 5. Doorgaand fietspad aan de zuidoostzijde van het plangebied.

Figuur 6. Uitgangspunten kavelontwikkeling. Bron: R.O. Advies.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Douwe Bethlehem van R.O. Advies, heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebied vallen. Middels een veldbezoek (13-12-2022) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

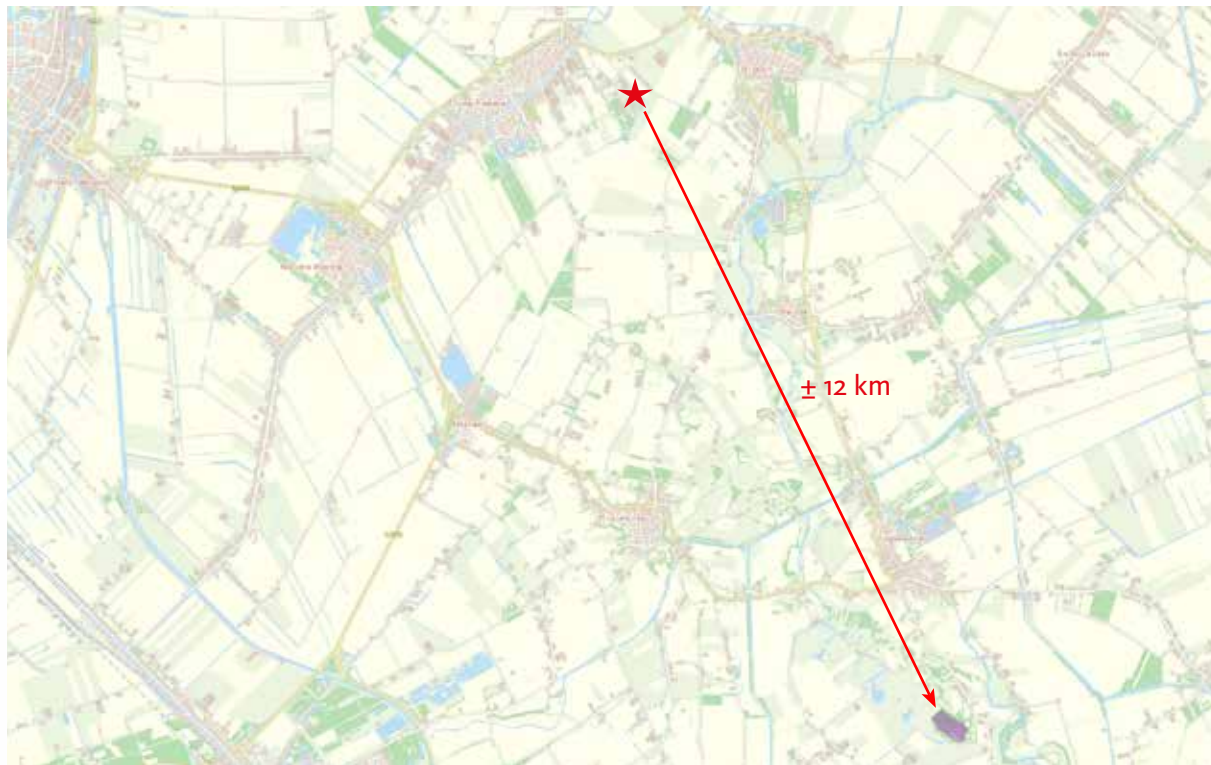
De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische diversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

4. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland.

4.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebied Lieftingsbroek in de provincie Groningen. Negatieve effecten door externe werking door trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de grote afstand (± 12 kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Lieftingsbroek) grotendeels uit te sluiten (figuur 7).

Figuur 7. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied. Bron: kaartenkijkdoos

Stikstofdepositie

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebied Lieftingsbroek zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Het planvoornemen is de realisatie van een woning met daarnaast ruimte voor paarden. Zowel tijdens de uitvoer van het planvoornemen als na realisatie wordt er een toename van stikstofuitstoot verwacht (denk aan verkeersaantrekkende werking). Gezien de grote afstand tot stikstofgevoelige gebieden kan op voorhand worden geconcludeerd dat effect rondom stikstofdepositie is uitgesloten. Een stikstofcalculatie is onzes inziens niet vereist.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (figuur 8). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 8. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. NNN-gebied (groen). Bron: geoportaal.provinciegroningen.nl.

5. Toetsing soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Bij de toetsing soortenbescherming wordt getoetst of mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen de invloedsfeer van het planvoornemen al dan niet hinder kunnen ondervinden van het plan.

5.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora zijn o.a. boterbloem, grassoorten en brandnetel en langs de randen van het plangebied o.a. brede stekelvaren, pitrus en diverse boomsoorten als berk en els. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op het onderdeel flora is daarmee uitgesloten.

5.2 Zoogdieren

In de ruime omgeving zijn waarnemingen bekend van diverse beschermde soorten als de eekhoorn, das, bunzing, hermelijn, steenmarter en boommarter. Bij het veldbezoek zijn geen beschermde waarden als potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van deze soorten in en in de directe omgeving van het plangebied.

5.2.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Het plangebied betreft twee graspercelen waar langs de randen, aan met name de noordwest- en zuidoostzijde, bomen staan (*figuur 2-5*). De bomen zijn geïnspecteerd op holten, scheuren en loszittend schors welke in potentie verblijfplaatsen kunnen bevatten van boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis, grootoorvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis. Dergelijke mogelijke verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Daarmee is verstoring van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgesloten.

Daarnaast bevinden zich in de directe omgeving gebouwen (woningen) welke potentiële verblijfplaatsen kunnen bevatten van gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Het is aannemelijk dat er meer licht zal worden toegepast in het plangebied. De gebouwen in de omgeving kunnen vleermuis-verblijfplaatsen herbergen. Om lichtverstoring te voorkomen, dient men te voorkomen dat gebouwen met licht beschenen worden. Dit kan door lichtbronnen naar beneden te plaatsen en armaturen om de lichtbronnen te plaatsen.

Vliegroute

Aan de zuidwest- en noordoostzijde bevinden zich watergangen langs het plangebied die gebruikt kan worden door de watervleermuis als (essentiële) vliegroute (*figuur 3 en 4*). Vleermuizen zijn zeer gevoelig voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergangen kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing richting de watergangen te voorkomen. Hetzelfde geldt voor de bomenrijen aan de noordwest- en zuidoostzijden binnen de invloedssfeer van het plangebied. Deze vormen lijnvormige elementen in het open landschap die mogelijk door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute. Lichtverstrooiing naar deze bomenrijen dient eveneens te worden voorkomen.

Foerageergebied

In de omgeving van het plangebied bevinden zich watergangen, bomen en bosschages welke prima kunnen dienen als foerageergebied voor soorten als de ruige- en gewone dwergvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en de gewone grootoorvleermuis. Dit geldt eveneens voor de laatvlieger die goed gedijt in half open landschap. Men dient om deze redenen in het kader van de zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

5.2.2 Haas

De haas komt in de ruime omgeving van het plangebied voor. In de directe nabijheid van het plangebied zijn geen 'recente' waarnemingen bekend (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen waargenomen. De haas is van oorsprong een steppebewoner en heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar komt ook wel voor in open bos, heide en kwelders (zoogdiervereniging). Op het eerste oog voldoet het plangebied aan deze kenmerken. Met het planvoornemen gaat mogelijk een zeer klein deel van het leefgebied van de haas verloren. Echter, ligt in de omgeving voldoende geschikt leefgebied. De haas heeft geen vaste verblijfplaats. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat in het voorjaar/zomer jongen worden grootgebracht in het plangebied. Tijdens de realisatiefase kunnen jonge hazen verwond/gedood worden. Dit dient te worden voorkomen. Door vroeg in het voorjaar de vegetatie kort te maaien/beweiden en kort te houden tot na de

realisatiefase, wordt voorkomen dat er hazennesten (doorgaans hogere vegetatie met dekking) aanwezig zijn in het plangebied. Hiermee wordt overtreding van de wet natuurbescherming omtrent de haas voorkomen.

5.3 Broedvogels

5.3.1 Jaarrond beschermde nesten

In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich bomen/boschage. Er is tijdens het veldbezoek (13 december 2022) mogelijk een jaarrond beschermde nest aangetroffen aan de zuidoostzijde van het fietspad (*figuur 9*). Roofvogels en uilen nemen nesten over van zwarte kraai en ekster (cat.5) welke vaak jaren achteréén worden gebruikt. Gezien de afstand en aard van het plangebied, met daartussen een bomensingel, (water)greppel en een fietspad (huidige verstoringsfactor), kan verstoring van het potentiële jaarrond beschermde nest, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten.

Figuur 9. Potentieel jaarrond beschermd nest (rode punt).

Figuur 10. Vermoedelijk nest van een houtduif (gele punt).

5.3.2 Overige broedvogels (niet jaarrond beschermde nesten)

Tijdens het broedseizoen (grootweg 15 mrt. t/m 15 juli) kunnen broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. heggemus, wilde eend, gekraagde roodstaart, zwartkop en schouderster. Tijdens het veldbezoek werd in de directe omgeving van het plangebied een nest aangetroffen van vermoedelijk een houtduif (*figuur 10*). Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

5.4 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen in het plangebied. Op basis van het aanwezige habitat binnen en direct rondom het plangebied, wordt niet verwacht dat er beschermde soorten (b.v. heikikker) aanwezig zijn. Het terrein is geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieën (b.v. bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander). Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Echter, te allen tijde is de Zorgplicht van kracht. Daarnaast worden er in het gebied op basis van het ter plaatse aanwezige habitat geen reptielen (als bijv. de levendbarende hagedis en ringslang) in het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op de onderdelen

amfibieën en reptielen is daarmee uitgesloten.

5.5 Vissen

Een negatief effect op vissen wordt uitgesloten omdat er geen watergangen worden aangetast door het beoogde planvoornemen. Daarnaast worden er geen beschermde vissoorten in de directe omgeving van het plangebied verwacht.

5.6 Ongewervelden

In en rond het plangebied komen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen als de groene glazenmaker zijn kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten van krabbescheer aanwezig in de Veensloot. Echter een negatief effect op beschermde ongewervelden wordt uitgesloten omdat er geen watergangen worden aangetast door het beoogde planvoornemen. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de wnb op het onderdeel ongewervelden is daarmee uitgesloten.

6. Toetsing houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

7. Conclusie flora en fauna quickscan

De initiatiefnemer woont nu op Tjabbesstreek 33 en is voornemens de twee percelen met nummer 1494 en 1495 te kopen ten behoeve van de bouw van een nieuwe woning met meer ruimte voor paarden, naast Tjabbesstreek 41 te Blijham. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurzaken een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Uit de toetsing Wet natuurbescherming onderdelen gebiedsbescherming en houtopstanden is naar voren gekomen dat er binnen deze onderdelen geen overtreding van de Wet natuurbescherming worden verwacht. Gezien de grote afstand tot stikstofgevoelige gebieden kan op voorhand worden geconcludeerd dat effect rondom stikstofdepositie is uitgesloten. Een stikstofcalculatie is onzes inziens niet vereist.

Het planvoornemen is getoetst op het onderdeel soortenbescherming. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden omtrent beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en flora. Mogelijk dat de haas (zoogdier) gebruik maakt van het gebied. Door vroeg in het voorjaar de vegetatie kort te maaien/beweiden en kort te houden tot na de realisatiefase, wordt voorkomen dat er hazennesten aanwezig zijn in het plangebied. Hiermee wordt overtreding van de wet natuurbescherming omtrent de haas voorkomen.

Verstoring van vleermuizen door licht dient te worden voorkomen. Gebouwen (potentiële vleermuisverblijfplaatsen) in de omgeving dienen niet beschenen te worden. Dit kan door lichtbronnen naar beneden af te stellen.

Tijdens het broedseizoen (grootweg 15 mrt. t/m 15 juli) kunnen broedvogels in het plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt aangeraden buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien men voornemens is binnen het vogelbroedseizoen te starten met de werkzaamheden, dan wordt aangeraden het plangebied vooraf te checken op (potentiële) broedgevallen door een deskundig ecooloog.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individueel in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop. Lichtverstrooiing naar omliggend gebied dient te worden voorkomen i.v.m. vliegroute(s) en foeragerende vleermuizen.

8. Literatuurlijst

Ministerie van Economische Zaken, 2017. Wet natuurbescherming (16 december 2015). [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015>

Stibbeblog, 2016. De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wet-natuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijke-invloed-is/>

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>
(Kaartenkijkdoos provincie Fryslân)

<https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/apps/webappviewer/index.html?id=78dfccb8beob-40d28797e90d14aa4fc2>

<https://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

<https://www.naturazooo.nl/gebieden/groningen/lieftingsbroek/lieftingsbroek-doelstelling>

Bij12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

Waarnemingen.nl

Verspreidingsatlas.nl

Telmee.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl